

[Undervisningsministeren.]

hed. De eksisterende understøttelsesmidler, der bevilges på de årlige finanslove, er imidlertid ikke tilstrækkelige til at sikre disse unge økonomisk mulighed for at gennemføre uddannelsen. Understøttelsen andrager gennemsnitlig 350 kr. pr. elev + yderligere 130 kr. til elever på privatseminarier til nedbringelse af skolepengene. Da disse unge — i det omfang de er studieegnede — bør have en egentlig ret til et effektivt stipendium på samme måde som de studerende ved universiteterne og de højere læreanstalter, må man supplere de eksisterende, utilstrækkelige understøttelsesmidler med midler fra uddannelsesfonden. Beregnet efter de for støtte af uddannelsen på universiteterne og de andre højere læreanstalter anvendte principper kan man skønmæssigt anslå det årlige supplerende støttebeløb fra uddannelsesfonden til seminarieuddannelsen til ca. $\frac{1}{2}$ mill. kr.

I denne udgift er også medregnet en særlig støtte til elever, der efter 18 måneders militærtjeneste påbegynder kursus på højskoler eller landbrugsskoler. Man anser det for meget ønskeligt, at der kan tillægges disse unge en ekstraordinær stipendieydelse udover den sædvanlige højskoleunderstøttelse, således at de ikke må opgive et påtænkt højskoleophold af økonomiske grunde.

Den fjerde store gruppe af unge, der omfattes af uddannelsesfondens virkeområde, er elever, der modtager videreuddannelse på offentligt anerkendte fagskoler — altså på handelsskoler, tekniske skoler, den sociale skole, børnehave- og fritidshjemsseminarier og andre lignende undervisningsanstalter for børneforsorgens medarbejdere og mange andre. For denne elevgruppes vedkommende består den foreslåede udvidelse dels i, at man efter forslaget også kan medtage uddannelser, der ikke strækker sig over $\frac{1}{2}$ år, dels i, at man beregner støttebeløbets størrelse på samme måde som for de øvrige uddannelsesområders vedkommende. Det er klart, at støtten til eleverne på fagskolerne bør være en lige så effektiv hjælp som støtten til de øvrige grupper af studerende. Man mener dog som hidtil at måtte holde aftenundervisning udenfor fondens støttevirksomhed, da de unge, der følger en sådan undervisning, har mulighed for at bevare deres normale indtjeningssevne ved erhvervs-mæssigt arbejde om dagen.

Med hensyn til forholdet mellem lån og stipendier har man lagt ungdomskommissionens forslag til grund. I sin betænkning om „Ungdommens adgang til uddannelserne ved de videregående faglige skoler m. v.“ foreslår ungdomskommissionen herom, at uddannelser, der højst varer 2 år, som hovedregel bør støttes ved lån, medens uddannelser, der er længere end 2 år, som hovedregel bør støttes gennem stipendier.

Som almindelig regel vil denne skillelinie mellem lån og stipendier sikkert være hensigtsmæssig, men jeg tror kun, det bør være en hovedregel. Man bør sikkert overlade det til fondens bestyrelse og undervisningsministeriet, eventuelt efter indstilling fra de forskellige legatuddelende myndigheder, at fastsætte nærmere retningslinier herfor. Sådanne retningslinier kan jo uden vanskelighed ændres igen, hvis det i praksis viser sig formålstjenligt at optage punkter i disse til revision.

Beregnet efter et årligt gennemsnitsbeløb på 2 760 kr. — ligesom for uddannelsen på universiteterne og de højere læreanstalter samt på seminarierne — ville den samlede udgift for de faglige skolers vedkommende skønmæssigt kunne anslås til ca. $6\frac{1}{2}$ mill. kr. I dette beløb har man imidlertid medregnet udgiften til lån på samme måde som udgiften til stipendier. Når hensyn tages til, at en relativt stor del af disse unge på grund af uddannelsens kortere varighed støttes ved lån i stedet for ved stipendium, og når man yderligere reducerer det gennemsnitlige støttebeløb til ca. 1 400 kr. pr. kvalificeret elev på samme måde som ved de øvrige uddannelsesområder, kan man skønmæssigt regne med en samlet årlig udgift til videreuddannelse ved de faglige skoler på ca. $2\frac{1}{2}$ mill. kr.

Gennemføres dette lovforslag, for hvis nærmere enkeltheder jeg her har gjort rede, er den symbolske hjælp, som de uddannelsessøgende unge hidtil har kunnet få i henhold til den gældende lov, blevet til en virkelig hjælp. Det af ungdomskommissionen opstillede mål er ikke herved med eet slag nået; men der kan ikke desto mindre med rette tales om en virkelig demokratisering af den videregående uddannelse. Der vil være skabt en institution, som, rigtigt ledet, vil kunne blive til stor hjælp for de unge, der vil noget, men som hidtil har været henvist